

PROSJEKTPLAN

SUNNFJORD VASSOMRÅDE

2016 – 2021

28.1.15

Innleiing:

Prosjektplanen skal vise organisering og finansiering av Sunnfjord vassområde, samt framdriftsplan og ei oversikt av arbeidet som skal utførast. Basis for arbeidet er Vassforskrifta (Forskrift om rammer for vannforvaltningen).

Føreliggande dokument er ei vidareføring av prosjektplanen frå 30.5.11, som er vedtatt av kommunane Fjaler, Askvoll, Gaular, Jølster, Førde, Naustdal og Flora for perioden 2012-2015. Prosjektplanen er basert på vassforskrifta og føringar i planprogrammet til Sogn og Fjordane vassregion, som vart vedtatt av Fylkesutvalet for Sogn og Fjordane 30.11.11 for planperiode 2010-2015. Prosjektplanen vil bli oppdatert i samsvar med planprogram for periodane for 2016-2021 og 2022-2027.

Planprogrammet har som mål å vise korleis styresmakter, organisasjonar og andre bør samarbeide om vassforvaltninga. Sunnfjord er eitt av 4 vassområde i Sogn og Fjordane vassregion. Sogn og Fjordane Fylkeskommune er vassregionmynde, og det er nedsett eit vassregionutvalet.

Det er ei målsetting å forankre prosjektplanen politisk gjennom vedtak i kommunane i Sunnfjord vassområde.

1. Bakgrunn

1.1 Vassforskrifta

Vassforskrifta vart sett i verk 1.1.07. Denne er komen på plass som følge av EU sitt vassdirektiv. Vassforskrifta seier at alle vassførekomstar i Noreg som hovudregel skal ha **minimum god økologisk og kjemisk tilstand**. Direktivet legg opp til ei heilskapleg forvaltning av grunnvatn, fersk- og kystvatn. Vassforskrifta er heimla i Plan- og bygningslova, Ureiningslova og Vassressurslova. Naturmangfoldlova, saman med andre relevante lover, er viktige for planarbeidet.

Planarbeidet spenner totalt over perioden 2007 – 2033, inndelt i pilotperiode og 3 landsdekkande planperiodar, kvar på 6 + 6 år (planlegging + gjennomføring, Figur 1). Kvar planleggingsperiode skal resultere i regional forvaltningsplan og tiltaksprogram, som vert gjort gjeldande for påfølgjande 6-årsperiode, då forvaltningsplanen skal følgjast opp og tiltaksprogram gjennomførast.

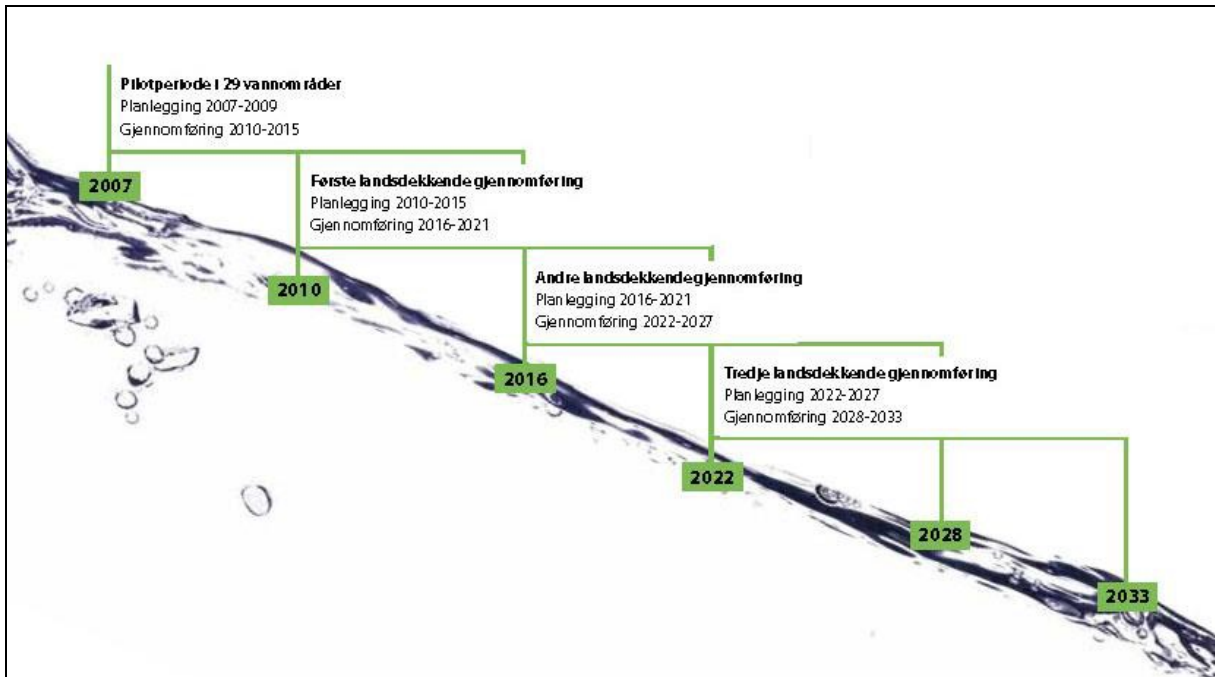
Det er innanfor prosjektet utarbeidd Tiltaksanalyse for Sunnfjord vassområde, men det må avklarast om den er tilstrekkeleg. Denne har vore eitt av grunnlaga for Regional forvaltningsplan og tiltaksprogram for Sogn og Fjordane vassregion, som er lagt ut på høyring i 6 månader frå og med 1.10.14.

2. Mål for forvaltning av vassressursane i Sunnfjord vassområde

2.1 Hovudmål

Det skal utarbeidast ein heilskapleg vassforvaltningsplan for kvar vassregion. Vassdraga og sjøområda langs kysten i vassområdet skal forvaltast slik at miljømål for kvart vassdrag, kystvass- eller grunnvassførekomst vert oppfylt. Prosjektet skal bidra til kartlegging av tilstand og påverknader i vassførekomstane i vassområdet og føreslå naudsynte tiltak slik at miljømåla vert nådd. Standard miljømål er god til særskild god økologisk tilstand og god kjemisk

tilstand innan 2021. Skalaen går frå særst dårleg til særst god tilstand (Figur 2). Vassområdeutvalet kan føreslå unntak for enkelte vassførekomstar. Det er heimel i vassforskrifta for utsett frist (§9), mindre strenge miljømål (§10), sterkt modifiserte vassførekomstar - SMVF (§5), m.m. etter nærare grunngjeving. Kriteria for SMVF gjeld til dømes regulerte eller forbygde/ kanaliserte elvar og hamnar. Desse får miljømålet godt økologisk potensiale, som inneber redusert krav til økologisk tilstand. Vassregionutvalet vil vedta endeleg utpeiking av sterkt modifiserte vassførekomstar.

Figur 1. Arbeid med vassforvaltning er eit kontinuerleg arbeid delt i 3 planperiodar. Siste år i 3. planperiode er 2033.

Figur 2: Kjemisk- og økologisk tilstand vert klassifisering på ein skala frå særst dårleg til særst god. Tiltak må setjast i verk i vassførekomstar der tilstanden er moderat eller dårlegare for å nå miljømåla om god eller særst god tilstand. Vassførekomstane skal ikkje forringast frå særst god/god til ein dårlegare tilstandsklasse.

2.2 Delmål 1. planperiode

- Følgje opp tiltaksprogrammet som vert gjort gjeldande frå og med 2016. Rapportere status for gjennomføring, og grunnlag for eventuelle avvik.
- Tiltaksretta overvaking, for å finne ut om tiltaka har tilsikta effekt, eventuelt om miljømål er oppnådd.

2.3 Delmål 2. planperiode

- Sette i gang naudsynt overvaking, som bidrag til karakterisering og revidert tiltaksanalyse.
- Ta del i arbeidet med karakterisering (inndeling i vassførekomstar, vurdering av påverknader og risiko).
- Vurdere behov for og eventuelt utforme innspel frå Sunnfjord vassområde til dokumentet «Vesentlege spørsmål om vassforvalning i Sogn og Fjordane». Dokumentet skal om naudsynt oppdaterast seinast 2 år før nytt tiltaksprogram og forvaltningsplan trer i kraft, som er innan utgangen av 2021 og 2027. Innspel kan omhandle tilstand og menneskeskapt påverknad i vassførekomstar, utforma på bakgrunn av nye og gamle data samt opplysningar.
- Invitere styresmakter og interessentar til å kome med innspel til revidert tiltaksanalyse frå Sunnfjord vassområde. Innspel kan omfatte endra behov for tiltak i vassførekomstar, nye vassførekomstar der det er naudsynt å sette inn tiltak, vassførekomstar som har nådd miljømåla og difor ikkje lenger trenger tiltak, samt justeringar av miljømål. Samanstille tiltaksanalyse for oversending til vassregionmynda.
- Legge til rette for medverknad frå kommunar, sektorstyresmakter, private verksemder, lag, organisasjonar og enkeltpersonar ved utforming av innspel.

3. Organisering

3.1 Sunnfjord vassområde

Sunnfjord vassområde er eitt av fire vassområde i Vassregion Sogn og Fjordane. Det er samansett av kommunane Fjaler, Askvoll, Gaular, Jølster, Førde, Naustdal og Flora som også er eigarar av prosjektet. Det er delar av vassdrag som høyrer til i dette vassområdet som strekkjer seg inn i kommunar som i hovudsak høyrer til i tilgrensande vassområde. Organiseringa på vassområdenivå er ikkje definert i vassforskrifta. Planprogrammet til Sogn og Fjordane vassregion gir visse føringar.

Sunnfjord vassområde har i likskap med andre vassområde organisert seg med vassområdeutval, referansegruppe og ei prosjektgruppe som tek i vare sekretariatsfunksjonen. I tillegg kan det opprettast temagrupper.

3.2 Vassområdeutval

Det er oppretta eit vassområdeutval som fungerer som styringsgruppe for prosjektet, med ein vald politisk representant frå kvar kommune, og i tillegg representantar frå fylkeskommune og regionale mynde. Vassområdeutvalet vel leiar.

Planprogrammet til Sogn og Fjordane vassregion seier følgjande om kommunane si rolle i høve til vassområdeutval:

... Kommunane er areal- og planstyresmakt og har sektormynde på område som landbruk, miljø, vatn og avløp, ureining etc. Kommunane har eigne verkemidlar og / eller har delegert myndigheit frå staten. På lokalt hald legg difor vassregionmyndigheita opp til at kommunane får ansvaret for å leie arbeidet i vassområda. Vassregionmyndigheita rår kommunane til å trekke inn flest mogleg av aktørane som kan bidra med kunnskap og i gjennomføring av tiltak. ...

Vassområdeutvalet har hatt ansvar for at arbeidet vart sett i gang, og at prosjektplanen vert følgd opp. Vassområdeutvalet avklarar korleis det interkommunale samarbeidet skal organiserast og set opp budsjett med fordeling av kostnader for vassområdet. Rapportar og utgreiingar frå prosjektgruppa/ prosjektleiar skal rapporterast til vassområdeutvalet. Vassområdeutvalet skal gjere vedtak om saker innanfor Sunnfjord vassområde, og rapportere til vassregionmynda.

Vassområdeutvalet har ansvar for å leggje til rette for medverknad frå kommunar, sektorstyremaktar og interesseorganisasjonar.

Vassområdeutvalet vedtar organisering, framdriftsplan, oppdrag og finansieringsplan. Framdriftsplanen er styrt av fristane i vassforskrifta og fristar som vassregionmynda set. Kommunen sine bidrag (økonomisk, personell osv.) må forankrast/ godkjennast i den enkelte kommune.

3.3 Prosjektgruppe og prosjektleiar

Prosjektgruppa skal vere sekretariat og koordinator i arbeidet med å skaffe faglege opplysningar og informasjon til forvaltningsplanen. Prosjektgruppa, eventuelt i samarbeid med temagrupper, utarbeider framlegg til tiltak og arbeidsoppgåver som skal gjennomførast på vassområdenivå, og rapporterer til vassområdeutvalet. Prosjektgruppa er samansett av representantar frå administrasjonen i kommunane i Sunnfjord vassområde.

I denne gruppa skal det vere ein prosjektleiar som og skal ha sekretærfunksjon. Sjå pkt. 4.3 om prosjektleiar.

3.4 Temagrupper

Vassområdeutvalet vil opprette temagrupper ut frå dei mest aktuelle problemstillingane i vassområdet. Dette for å legge til rette for brei medverknad på tvers av sektoransvar og fagdisiplinar der lag og organisasjonar skal ha moglegheit for å bidra.

I fyrste omgang blir det nedsett 2 temagrupper: landbruk og spreidde private avløp. Kommunane som styresmakt vil vere representert i desse temagruppene. I tillegg vil vassområdeutvalet invitere representantar frå Fylkesmannen og lokale og regionale interesseorganisasjonar.

Landbruk og spreidde avløp peikar seg ut som monalege påverknader i store deler av vassområdet. For å få eit grunnlag for planlegging av tiltak, bør Sunnfjord vassområde leige

konsulent til gjennomføring av problemkartlegging med kartlegging av teknisk tilstand og tilførselsberegning, samt framlegg til tiltak. Tiltaka vil involvere mange og kan vere krevjande økonomisk og organisatorisk. Men det er også tiltak som ikkje treng å føre til auka kostnader, til dømes endra samansetjing av kunstgjødsel, men der det er viktig at fleire gardsbruk trekk i lag. Det er difor viktig å få i stand brei forståing og vilje til gjennomføring. Lanbruksgruppa kan og vurdere nærmare tiltak i kanaliserte elvar pga. landbruk ev. kombinasjon landbruk og veg.

På avløpssida har det vore oppe som tema i Førde kommune å innføre felles forskrift for kommunane i vassområdet, med krav til private avløpsanlegg og heimel for å dekke kostnader med tilsyn over avløpsgebyra.

Ei tredje temagruppe kan vere fysiske inngrep, med deltakarar frå kommunar, NVE, FM og aktuelle lag og organisasjonar. Tema: tiltak i kanaliserte / forbygde elvar, tiltak i SMVF (regulerte vassdrag og hamner). Vandringshindre langs kommunale vegar.

3.5 Referansegruppe

Det bør opprettast ei referansegruppe for prosjektet som er samansett av frivillige organisasjonar, interessentar, private verksemder og enkeltpersonar i vassområdet. Referansegruppa får orientering om arbeidet i vassområdet og har høve til å kome med tilbakemeldingar og innspel. Referansegruppa vert oppretta for å legge til rette for medverknad i prosessane og arbeidet.

Aktuelle interessentar kan trekkjast inn i arbeidet i ulike temagrupper (avsnitt 3.4).

4. Arbeidsoppgåver for Sunnfjord vassområde

4.1 Generelle arbeidsoppgåver

Prosjektet skal gjennomførast etter arbeidsmetodar og prosessar som er skildra i vassforskrifta og tilhøyrande rettleiarar, i tillegg følgje dei råmer og rettleiingar som vassregionmynde set. Vassområdeutvalet føl opp aktuelle punkt i vedtekne forvaltningsplanar, tiltaksprogram, handlingsprogram og overvakingssystem for vassområdet og deltek aktivt i revidering av desse plandokumenta.

Sunnfjord vassområde har utarbeidd innspel til vesentlege vassforvaltningsspørsmål (19.3.12) og tiltaksanalyse (11.2.14), som er innspel til regional forvaltningsplan og tiltaksprogram. Grunnlaget til dette kom frå karakterisering og overvaking av vassførekomstane, samt innspel frå kommunar, styresmaktar, frivillige organisasjonar, interessentar og verksemder.

4.2 Arbeidsoppgåver i vassområdeutval og kommunar

Med utgangspunkt i vassforskrifta og planprogrammet til Sogn og Fjordane vassregion, er følgjande arbeidsoppgåver skissert:

Vassområdeutval (VOU):

- Utarbeide reviderte lokale tiltaksanalysar. Gode tiltaksanalysar er heilt avgjerande for kvaliteten på forvaltningsplanen og tiltaksprogram.
- Samle lokal kunnskap.
- Bidra til å få fram datagrunnlag, karakterisere vassførekomstar.
- Føreslå kandidatar til SMVF (sterkt modifiserte vassførekomstar).

- Føreslå tiltak og vurdere dei. Bidra til å overvake og vurdere effekt av tiltak.
- Utarbeide forslag til vesentlege spørsmål om vassforvaltning for vassområdet (dei viktigaste utfordringane i vassområdet).
- Leggje til rette for lokal medverknad.
- Kommunane er den viktigaste aktøren i vassområdeutvala.
- Følgje opp tiltaksprogrammet. Rapportere status for gjennomføring, og grunnlag for eventuelle avvik.

Kommunane:

- Bidra med grunnlagsdata.
- Utgreie forslag til miljøforbetrande tiltak innanfor sitt ansvarsfelt.
- Utgreie premissane for fastsetting av miljømål (unntak etter vassforskrifta).
- Delta i vassregionutvalet.
- Delta i vassområdeutvalet.
- Gjennomføre og finansiere tiltak for sine ansvarsfelt (kloakk, landbruksforureining mm.).
- Rapportere til vassregionmynde årleg.
- Saman ha leiarrolla i vassområdeutvala.

Kommunane sitt ansvar:

- Ansvar for vatn og avlaup, drikkevatt, landbruk.
- Planlegging og sakshandsaming etter plan og bygningslova, kommunedelplan m.m.
- Sakshandsaming etter ureiningslova der kommunane er ureiningsmynde.

Kommunane vert direkte involverte av planane og aktivitetane som følgje av vassforskrifta og arbeidet med forvaltningsplanen. Dei må i tilstrekkeleg grad integrere vassområdeplanlegging i si planlegging. Kommunane er pålagt å utføre ei løpande overordna kommuneplanlegging som omfattar samfunnsutvikling og arealbruk. Kommunane har delegert mynde etter ureiningslova. Dei styrer ein vesentleg del av verkemidla i landbruket. Kommunane er ofte vassverkseigarar og har ansvaret for miljøretta helsevern.

(Planprogrammet til Sogn og Fjordane vassregion, s. 11).

Regionale sektorstyresmakter:

- Bidra med grunnlagsdata.
- Utgreie forslag til miljøforbetrande tiltak innanfor sitt ansvarsfelt.
- Utgreie premissane for fastsetting av miljømål (unntak etter vassforskrifta).
- Delta i vassregionutvalet.
- Delta i vassområdeutvalet.
- Gjennomføre og finansiere tiltak for sine ansvarsfelt.
- Rapportere til vassregionmynde årleg.

4.3 Prosjektleder/sekretær

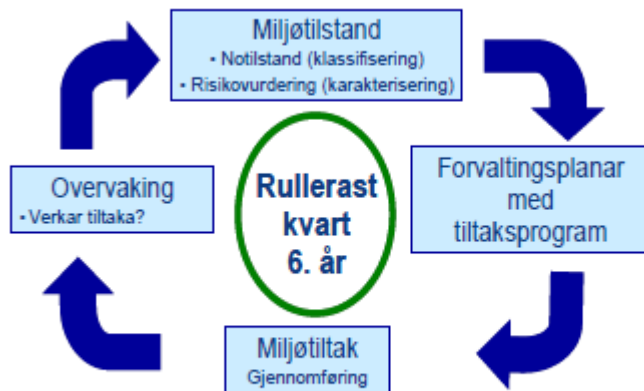
Prosjektleder var inntil medio februar 2014 tilsett av Førde kommune, som er vertskommune for vassområdet. Stillinga har vore vakant sidan då. Det er semje i vassområda og vassregionen om at Sogn og Fjordane Fylkeskommune tilset prosjektleder i 100 % fast stilling, som skal dekke Nordfjord og Sunnfjord vassområde.

Arbeidsoppgåvene til prosjektleiar er mellom anna:

- Utarbeide arbeidsplan med budsjett og årsmelding til vassområde i samarbeid med prosjektgruppa.
- Vere sekretær for vassområdeutvalet, utføre oppgåver for vassområdeutvalet og utarbeide skriftlege dokument til godkjenning hos vassområdeutvalet.

5. Framdrift

Planprogrammet til forvaltningsplan for Vassregion Sogn og Fjordane viser arbeidet med vassforskrifta slik (Figur 3):

Figur 3. Arbeidet med vassforskrifta vil vere kontinuerleg og skal rullerast kvart 6. år for gradvis å bringe tilstand i alle vassførekomstar opp på akseptabelt nivå. Arbeidet startar med å fastsetje tilstand. På denne bakgrunn vert det utarbeidd forvaltningsplan med tiltaksprogram. Etter iverksetjing av tiltaka skal tilstanden igjen overvakast for å finne ut om tiltaka var tilstrekkelege. Dette gir grunnlag for å revidere Forvaltningsplan og tiltaksprogram.

Milepelar, 1. planperiode

vedtak 2015, gjennomføring 2016 – 2021

*) Tidsfristar fastsett nasjonalt eller regionalt er utheva)

Oppgave / planperiode	Kommentar	Tidsfrist*
Prosjektplan	Godkjenning i Vassområdeutvalet Vedtak i kommunane	Februar 2015 Mars 2015
Prosjektleiar	Tilsetting v/ Fylkeskommunen	2015
Høyring regional forvaltningsplan og tiltaksprogram	Høyringsfrist	31.03.2015
Regional forvaltningsplan og tiltaksprogram trer i kraft for 2016-2021, og erstattar pilotplanar frå 2009	Alle sektorar og interessentar må følgje opp tiltak innanfor sitt ansvarsområde, og legge miljømåla i planane til grunn for sin aktivitet.	Frå 1.1.2016
Regionalt overvakingsprogram	Oppfølging av regionalt overvakingsprogram for vassområdet i samarbeid med Fylkesmannen	Årleg
Handlingsprogram	Oppfølging av Handlingsprogrammet. Programmet vert revidert årleg	Årleg
Statusrapport om tiltak	Rapport til Vassregionmynde om forventa status for igangsetting av tiltak i tiltaksprogramma ved utgangen av 2018.	1.7.2018 deretter årleg
Tiltaksgjennomføring	Tiltak operative (igangsette) innan: Kommunar og sektorstyresmaktar har ansvar for å gi pålegg om tiltak. Tiltakshavar har ansvar for gjennomføring.	31.12.2018
Miljømål skal vere nådd	Vassførekomstar med unntak i medhald av vassforskrifta får eit lågare miljømål innan 1.1.2022.	1.1.2022

Milepelar, 2. planperiode

vedtak 2021, gjennomføring 2022 – 2027:

*) Førebelse fristar i kursiv

Oppgave / planperiode	Kommentar	Tidsfrist*
Gjennomføre overvakingsprogram og problemkartlegging i tiltaksprogrammet	Bidrag til oppdatert karakterisering og tiltaksanalyse for 2. planperiode.	Straks
Karakterisering må vere oppdatert	Inndeling av vassførekomstar. Påverknader og risiko.	<i>1.7.2018</i>
Innspel til revidert «Vesentlege spørsmål om vassforvaltning» i vassregionen frå vassområdeutvalet		<i>1.1.2018</i>
Frist for innspel frå alle styresmakter og interessentar til revidert tiltaksanalyse i vassområdet	Alle sektormyndigheter og interessentar må ha bidrege i tide med komplette datasett tilpassa vassforskrifta og Vann-nett innan sine ansvarsområder.	<i>1.1.2019</i>
Revidert tiltaksanalyse	Oversending til Vassregionmynde.	
Oppstart høyring av revidert regional forvaltningsplan og tiltaksprogram i vassregion		<i>1.7.2020</i>
Revidert regional forvaltningsplan og tiltaksprogram trer i kraft, og erstattar plan frå 2015	Alle sektorar og interessentar må følgje opp tiltak innanfor sitt ansvarsområde, og legge miljømåla i planane til grunn for sin aktivitet.	1.1.2022

6. Økonomi

6.1 Kostnader

Kostnadane vil i hovudsak knyte seg til prosjektleiar/ sekretariat, møter, reiser, kurs og utgifter til overvaking/ problemkartlegging og utgreiing av tilstand og naudsynte tiltak i vassførekomstane. Fylkeskommunen skal tilsette felles prosjektleiar for Nordfjord og Sunnfjord vassområder, og det er lagt inn 50 % av lønskostnadene i budsjettet til Sunnfjord vassområde, nedanfor. Kommunane må i tillegg yte ein eigeninnsats ved å legge fram kjende opplysningar av vassførekomstane, utføre kartlegging, delta på møte, og gjennomføre tiltak i vassførekomstane.

Kostnader pr år (2016 – 2021)	
Prosjektleiar / sekretariat (50 %)	430 000
Møter, reiser og kurs	70 000
Vassanalyser og overvaking inkl. rapportar	300 000
ÅRLEG SUM	800 000

6.2 Finansiering

For 2. planperiode vil kommunane finansiere 50 %, medan Fylkeskommunen og Fylkesmannen finansierer 50 % til saman. Av kostnaden til kommunane vert 1/3 likt fordelt, 1/3 fordelt etter folketalet og 1/3 fordelt etter landareal. Ved å også legge areal til grunn vert kostnadene fordelt meir i samsvar med utfordringane i dei einskilde kommunane.

Kommune	Folketal pr. 2014	Landareal km2	Basis fordeling	Fordeling	Sum pr år
Askvoll	3 011	326,5	14,3%	10,3%	41 241
Fjaler	2 853	416,7	14,3%	11%	44 044
Førde	12 685	586	14,3%	20,9%	83 684
Jølster	3 070	670,9	14,3%	13,5%	54 054
Gaular	2 928	581,9	14,3%	12,6%	50 450
Flora	11 779	692,1	14,3%	21,1%	84 485
Naustdal	2 776	369,8	14,3%	10,5%	42 042
SUM kommunar	39 102	3 643,9	100%	100%	400 000
Fylkeskommune + Fylkesmann					400 000
Totalt 2016					800 000